

## HORIETAKO EGUN BATEAN

GARCIA MARQUEZ

Goiza epel eta ateri argitu zen. Aurelio Escobar jaunak, titulurik gabeko dentista goiztarrak, seietan ireki zuen bere gabinetea. Lehiarezko armariotik, oraindik igeltsozko moldean zeukan hortzadura postizoa atera eta tresneria multzo bat mahain gainean jarri zuen txukun-txukun, haunditik txikira, esposizio bat bailitzan. Leporik gabeko alkondara marraduna zeraman, goikaldean botoi urreztatu batez itxia eta frakak tirante elastikoz sostengatuak. Zurruna eta iharra bera, gorrek ohi dutenaren antzeko begirada zuen, inoiz gutxitan uneko egoeraz zerikusirik zuena.

Tresnak mahain gainean atondu ondoren, fresa, altxagailuzko mahain gainera garraiatu eta hortzadura postizoa leuntzen hasi zen. Ez zirudien lanean zegoenik bere burua, baina gogorki ziharduen, beharrik gabe ere fresaren pedalak eraginiz.

Zortziak jo ondoren atsedean hartu zuen leihotik zerura begiratze-ko eta bi oilotzar pentsati begiztatu zituen auzoko etxeko kotan eguzkitan lehortzen. Lanari ekin zion gosari- garairako berriro euria hasiko zuen uste osoz. Hamaika urteko bere semearen ahots zakarrak esnatu zuen zozaolditik.

-Aita.

-Zer.

-Alkateak hagin bat atera behar duela esan du.

-Esaiozu ez nagoela.

Urrezko hortz bat leuntzen ari zen. Piska bat aldendu eta begi erdi itxiaz aztertu zuen. Berriro ere ondoko egon-gelatik semeak garraisika:

-Zure zarata entzuten du eta hor zaudela esaten du.

Dentistak hortza aztarrikatzen jarraitu zuen. Lana bukatu eta mahain gainean jarri zuenean, esan zuen:

–Hobe.

Berrira fresari ekin zion. Kartoizko kaxatxotik landu beharreko pieza desberdinez osatutako zubi bat atera zuen eta urrea leuntzen hasi zen.

–Aita

–Zer

Oraindik ez zuen aurpegi-itxura aldatu.

–Hagina ateratzen ez badiozu, tiro bat botako dizu.

Inongo presarik gabe, mugimendu lasaiaz, fresaren pedala emateari utzi, besaulkia baztertu eta mahaiaren beheko kutxatila ireki zuen osoki. Han zegoen errebolberra.

–Ondo –esan zion– Esaziozu etortzeko tiroa botatzera.

Besaulkia itzulerazi zuen, atearen aurrez aurre jarri eta eskua kutxatila ertzean finkatu zuen. Alkatea atalasean azaldu zen. Ezkerreko masaileko bizarra moztuta, baina beste alderdia, haundituta eta minduta, bost eguneko bizarrarekin. Dentistak, gau askotako desesperazioa nabaritu zien haren begi ihartuei. Kutxatila behatz puntekin itxi eta zera esan zuen leunki:

–Eser zaitez.

–Egun on, esan zuen alkateak.

–Baita zuri ere, erantzuki dentistak.

Tresneriak irakiten ziharduten bitartean, Alkateak aulkiko bulkoan apoiatu zuen kaskezurra eta hobeto sentitu zen. Izotzeko usaina arnasten zuen. Gabinetea pobrea zen: egurrezko eserleku zahar bat, pedalezko fresa eta loza-buruak zituen lehiarrezko armairu bat. Eserleku aurrean leiho bat, gizon baten neurriko telazko babesarekin. Dentista hurbiltzen zela nabaritzean, Alkateak orpoak finkatu eta ahoa ireki zuen.

Aurelio Escobar jaunak, aurpegia argiari begira jarri zion. Hagin gaiztotua ikusi ondoren, matrailezurra finkatu zuen behatz presio arte-tsuz.

–Anestesiarik gabe, beharko du, esan zuen.

–Zergatik?

–Zornatuta daukazulako.

Alkateak begietara begiratu zion. "Ondo da", esan zuen eta irrifar egiten saiatu. Dentintak ez zion irrifarrari ordainik eman. Egositako tresnerien eltzea lan-mahaira eraman eta pintza hotz batzuren laguntzaz atera zituen, oranidik ere inolako presarik gabe. Ondoren txistuontzia zapata puntaz erakarri eta ikuztontzian eskuak garbitzera joan zen. Dena Alkateari begiratu gabe. Baina Alkateak ez zuen bistatik galtzen.

Beheko bazter-agin bat zen. Dentintak hankak zabaldu eta kako bero batekin estutu zuen hagina. Alkatea eserlekuko burnitan finkatu zen, bere indar guztia hanketan sendotu eta giltzurdinetan hutsune ikaragarri bat nabaritu zuen, baina ez zuen hasperen bat ere bota. Dentistak eskumuturra bakarrik mugitu zuen. Gorrotorik gabe, alde-erantziz, samurtasun garratz batez, eta esan:

–Hemen pagatuko dituzu hogeitaz hildakoen ordainak, tenientea.

Alkateak hezur-karraska sentitu zuen matrailezurrean eta bere begiak malkoz bete ziren. Baina ez zuen aiene bat ere bota, harik eta hagina erten zela nabaritu arte. Orduan, malko tartetik begiztatu zuen. Ezin ulerturik geratu zen nolatan hagin arrotz hark eman diezaiokeen aurreko bost gauetako tortura ulertezin hura.

Txistu-ontzira makurtuaz, izerditan blai, arnasustuka, zamarra askatu eta aztaka fraketako poltsikoetan zapia bilatu zuen. Dentintak zapi garbi bat eskaini zion.

–Xuka itzazu malkoak.

Alkateak hala egin zuen. Dardarka zegoen. Dentistak eskuak garbitzen zituen bitartean, ondorik gabeko zeruari so eta hautsez betetako arma arma sare bat begiztatu zuen, arma arma arraultze eta hildako inserktuz betea. Dentista eskuak lehortuaz itzuli zen. –"Zoaz ohera –esan zion– egin gorgoilak ur eta gatzarekin" Alkateak, zutik, jarri eta diosal militar disziplinatuz batez agurtu zuen eta aterantz abiatu zen hankak luzatuaz eta zamarra lotu gabe.

–Kontua pasa, esan zuen.

–Zuri ala Udalari?

Alkateak ez zion begiratu. Atea itxi eta bur-sarearen atzetik:

–Berdin da.

Itzuli: *Gillermo Etxeberria*